

Helse Nord RHF	
Saksnr. 2026/133	
Dok.nr. 2	
21 JAN 2026	
Arkivkode: 311	
Kassasjon:	
Saksbeh: SS	U.off:

Ytelsesavtale 2026

Vedlegg til avtale mellom

Eikholt nasjonalt ressurscenter for døvblinde

og

Helse Nord RHF

AM

Tjenestens innhold, formål og avgrensning

Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB) er etablert for å drive kompetanseoppbygging og kompetansespredning knyttet til kartlegging/utredning og støttetiltak til personer med medfødt eller tidlig ervervet døvblindhet.

NKDB skal bidra til økt synliggjøring, brukermedvirkning og enklere tilgjengelighet til tjenestene.

Overordnet resultatmål

- Personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har likeverdige muligheter for gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Det øvrige hjelpeapparat er i stand til å yte gode, tilrettelagte tjenester for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Tjenestetilbudet til personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har høy kvalitet og det er god total ressursutnyttelse.

Målgruppe:

Tjenesten retter seg mot helsepersonell, helsetjenesten, hjelpeapparat, brukere, pårørende og befolkningen generelt, og har som mål å sikre god kvalitet på helsetjenester til personer med døvblindhet.

Oppgaver

1. Bygge opp og formidle kompetanse

Enhetene i NKDB har til sammen bred kompetanse på kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.

I henhold til kompetansespredningsplanen er formålet å formidle kompetanse om døvblindhet til pårørende, familie, nære nettverk, fagmiljøer, myndigheter og offentligheten for øvrig. Tjenesten skal bidra til å styrke kompetansen i spesialisthelsetjenesten og hos lokale tjenesteytere, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår. Systemrettet kompetansespredning vil bli omtalt her, individrettet kompetansespredning vil bli omtalt i punkt 5. Systemrettet kompetansespredning er ikke knyttet opp mot brukere som er i direkte kontakt med tjenesten.

1.1 Bygge opp kompetanse

Resultatmål:

- Bygge opp kompetanse for å møte dagens og framtidige utfordringer.
- Planlegge målrettede tiltak for kompetanseutvikling basert på resultatene fra prosjektet som beskriver kunnskapsoversikten på døvblindfeltet.

Tiltak i NKDB:

- planlegge og gjennomføre målrettede kompetansetiltak for å sikre at ansatte har oppdatert forsknings- og erfaringsbasert kunnskap om døvblindhet
- følge opp kompetanseplanen som sikrer NKDBs helhetlige kompetansebehov på kort og lang sikt
- samarbeide med aktuelle kompetansesentre i Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser, andre relevante kompetansesentre og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten
- delta i nasjonale/nordiske/internasjonale nettverk/arbeidsgrupper
- utvikle nye kurs
- legge til rette for brukermedvirkning og sørge for systematisk samarbeid med brukerorganisasjonene
- arrangere interne fagdager/fagmøter ved enhetene
- alle enheter deltar og bidrar inn i arbeidsgruppen: «Erfaringsbasert utviklingsarbeid – mer kunnskapsbasert praksis»
- delta i opplæring i bruk av nytt nordisk utredningsmateriale

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- en medarbeider tar Master i digitalisering og innovasjon i helse- og velferdstjenester ved USN, beregnet ferdig 2026
- tre medarbeidere er medlemmer i teknologinettverk i Deafblind International (DBI)
- en medarbeider er medlem i CIREN – CI Referral Expert Network som er et nordisk nettverk for fagmiljøer innen CI
- delta på Nordisk konferanse for døvblindhet

1.2 Formidle kompetanse (systemrettet)

Resultatmål:

- Økt kompetanse om konsekvenser av døvblindhet og behov for tilrettelegging for brukere av tjenesten.

Tiltak i NKDB:

- implementere kompetansespredningsplanen ¹
- utarbeide, videreutvikle og dele informasjon og kunnskap om tjenestene via hjemmesider og andre digitale medium
- planlegge og gjennomføre kurs, samlinger og konferanser for fagpersoner
- formidle kompetanse til primær- og spesialisthelsetjenesten, nettverk, andre tjenesteytere, brukere og pårørende
- undervise for Nordens Välfärdscenter (NVC)
- publisere fagartikler, nyheter, reportasjer m.m.
- bidra på brukerorganisasjonenes møter ved forespørsel
- bidra på Nordisk konferanse for døvblindhet

¹ Ledermøte vil gjennom sin handlingsplan definere hvilke utvalg av kompetansespredningsplanen som skal realiseres i 2026.

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- gi fagpersoner ansatt i NKDB og andre fagmiljøer mulighet for hospitering i AV-klinikken² og under NAV Tilpasningskurs³
- bidra med forelesninger og workshops om kunnskap fra egen forskning og prosjektarbeid på eksterne kurs og konferanser
- arrangere Eikholt-konferansen

2. Overvåke og formidle behandlingsresultater

Enhetene i NKDB samarbeider med Nasjonalt tverrfaglig team for diagnostisering og identifisering av døvblindhet (NTT). Brukerregistrene ved enhetene er dokumentasjonssystemer for å overvåke og formidle behandlingsresultater.

Resultatmål:

- Økt antall personer som utredes og vurderes i forhold til alvorlig grad av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i områder der det ut fra statistiske estimater kan være underrepresentasjon av tilmeldinger⁴.
- Sikre tidlig diagnostisering og identifisering av døvblindhet.

Tiltak i NKDB:

- regionsentrene utreder nye brukere for identifisering av døvblindhet
- samarbeide med habiliteringstjenester, øye- og ØNH-avdelingene ved sykehus for å bidra til økt tilmelding for utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- arbeide for at utredningsperioden fram mot behandling i NTT reduseres

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- videreutvikle elektronisk pasientjournalssystem (EPJ)⁵ for bedre rapportering og samhandling med øvrig helsetjeneste
- samarbeide med regionsentrene om utredning og identifisering av døvblindhet
- videreutvikle AV-klinikken (klinikk for tverrfaglig utredning av hørsel (audio) og syn (visuell))
- implementere Eikholt-testen i egen virksomhet og i fagmiljøer i inn- og utland
- iverksette tiltak for å gjøre tilbudet i AV-klinikken mer kjent og tilgjengelig

² AV-klinikken, klinikk for hørsels- og synsutredning (Audio=hørsel, Visuell=syn) ved Eikholt

³ NAV-tilpasningskurs, rettighet for personer med døvblindhet etter Lov om folketrygd, § 10 – 7.

Tilpasningskurs er en arena for rådgiverne i NKDB om kompetanseutvikling og kompetansespredning

⁴ NKDB har henvisningsfritak, og hvem som helst kan ta kontakt og melde behov. Behov meldt kalles tilmeldinger.

⁵ Ad Curis EPJ-system som eies av Carasent AS. Systemet ble utviklet i samarbeid mellom Frambu, TRS og Eikholt. Er i dag et system som brukes av mange mindre aktører innen spesialisthelsetjenesten.

3. Delta i forskning og etablering av forskningsnettverk

NKDB har bred brukerkontakt og god kjennskap til brukergruppen. Forskning og fagutvikling tar utgangspunkt i dette og har derfor et sterkt klinisk fokus. Forskningen som enhetene utfører skjer gjennom tilknytning til eksterne forskningsmiljøer.

Kunnskapen fra forskning og innovasjon i NKDB skal være en integrert del av virksomheten og reflekteres i tjenestene til brukerne.

Resultatmål:

- Forskningen og innovasjon skal føre til økt kunnskap og kompetanse, videreutvikling av tjenester og utvikling av nye tjenester.

Tiltak i NKDB:

- videreutvikle nasjonalt forskningsnettverk i NKDB
- samarbeide med relevante forskningsmiljøer, blant annet i forbindelse med søknader til forskningsprosjekter
- revidere forskningsstrategien
- videreutvikle samarbeidet med fagmiljøer ved universitetssykehus og andre fagmiljøer som er relevante for oppdraget

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- legge til rette for at medarbeidere kan kombinere forskning og klinisk praksis
- en medarbeider deltar i forskningsnettverket i NKDB
- en medarbeider deltar i forskningsnettverket i Virke Rehab
- to medarbeidere er medlem i nordisk forskningsnettverk i regi av NVC
- initiere og gjennomføre utviklingsprosjekter og forskningsprosjekter basert på initiativ fra brukerne og egen klinisk virksomhet
- utvikle digitalt verktøy som kan forbedre taleoppfattelse gjennom målrettet trening av munnavlesning og audiovisuell integrasjon
- utvikle veileder for arkitekter og beslutningstakere om utforming av offentlige miljøer som fremmer deltakelse for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse

4. Bidra i relevant undervisning

NKDB sin kompetansespredningsplan gir en oversikt over relevante fagutdanninger hvor vi tilbyr undervisning.

Resultatmål:

- Økt kompetanse om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i ulike fagutdanninger.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre undervisning/forelesning på fagutdanninger ved ulike høyskoler og universiteter
- tilby hospitering/praksisplasser for studenter

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- praksis for studenter ved tolkeutdanningene ved OsloMet - storbyuniversitetet, Høgskulen på Vestlandet og NTNU
- undervisning ved audiografutdanningen (audiologi) ved NTNU
- undervisning ved sykepleierutdanningen ved USN
- undervisning ved institutt for spesialpedagogikk ved USN
- undervisning ved institutt for spesialpedagogikk ved UiO
- undervisning ved tolkeutdanningen ved OsloMet
- veiledning av studenter i synspedagogikk, synsrehabilitering, audiopedagogikk og audiologi

5. Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere

Individrettet kompetansespredning er knyttet opp mot brukere som er i kontakt med tjenesten.

5.1 Veiledning (individrettet)

Veiledning og rådgiving gis til brukere, deres familie, lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste og andre fagmiljøer. Veiledningsformen varierer ut fra brukers og lokale tjenesteyteres behov og foregår i et livsløpsperspektiv. Veiledningen kan være fysisk og/eller digital.

Resultatmål:

- Styrket kompetanse hos kommunal helse- og omsorgstjeneste og andre deler av spesialisthelsetjenesten, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Brukere kontaktes årlig om ikke annet er avtalt med den enkelte bruker.

Tiltak i NKDB:

- gi veiledning til brukere, pårørende og lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste samt andre fagmiljøer
- bistå i utarbeidelse av IP⁶ og deltakelse i ansvarsgruppemøter ved behov
- vurdere form og innhold i fremtidige brukersamlinger/møteplasser i samarbeid med brukerorganisasjonene

⁶ Individuell plan

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- tilrettelegge nasjonale brukersamlinger/møteplasser i forbindelse med NAV tilpasningskurs og samlinger ved senteret i regi av brukerorganisasjonene

5.2 Kunnskaps- og kompetansespredning (individrettet)

Formidling av kompetanse skjer ved kursvirksomhet og opplæring til brukeren selv eller til brukerens nettverk. I enkelte tilfeller samarbeider vi med andre instanser.

Fokus og tema er relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse, tilrettelegging med tanke på kompenserende tiltak og optimalisering av fysiske og sosiale utviklings- og mestringsbetingelser.

Resultatmål:

- Øke kompetansen hos lokale tjenesteytere, slik at personer med syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- God samhandling og dialog med brukere, deres nettverk, spesialisthelsetjeneste og lokale tjenesteytere.

Tiltak i NKDB:

- arrangere kurs/fagdager for familier, nettverk og fagmiljøer relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse
- gi kompetanse om døvblindhet til bruker, pårørende, familie, nære nettverk og fagmiljøer.

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- invitere lokalt helsepersonell/fagpersonell til å være sammen med bruker/pårørende fra hele landet på tilpasningskurs/utredning ved senteret, fysisk eller digitalt
- rapporter til regionsentrene og andre tjenesteytere etter kartlegging, utredning og kurs

6. Iverksette tiltak for å sikre likeverdig tilgang til nasjonale kompetansetjenester

Tjenesten er et lavterskeltilbud, som ikke krever henvisning. Systematisk informasjonsarbeid og gode utredningsrutiner er viktig for å sikre likeverdig tilgang til tjenester.

Utredningsrutiner i forbindelse med identifisering av døvblindhet gjøres i samarbeid med NTT.

Resultatmål:

- Økt kunnskap til allmennheten om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Økt kjennskap i allmennheten om Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre tiltak for informasjonsspredning i henhold til NKDBs informasjonsstrategi
- alle enheter deltar og bidrar inn i NKDBs informasjonsarbeidsgruppe
- utvikle felles forståelsesplattform for brukerrettete tjenester
- bidra til revidering av faglig innhold på dovblindhet.no

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- spre informasjon om brukergruppen og tjenesten på egen hjemmeside, LinkedIn og Facebook

7. Bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og kunnskapsbasert praksis

Resultatmål:

- Kvalitetssikre utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i samarbeid med Nasjonalt tverrfaglig team for identifisering av døvblindhet, NTT.
- Tjenestetilbudet i NKDB skal være kunnskapsbasert.

Tiltak i NKDB:

- delta i NTT
- samarbeide med NTT om revidering av kriterier og rutiner for identifisering av personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- klargjøre hva kunnskapsbasert praksis innebærer innenfor de ulike tjenesteområdene
- kartlegge behov for utvikling av tjenester i henhold til kunnskapsbasert praksis
- følge opp resultatene etter rapporten «Kunnskapsgrunnlaget på døvblindfeltet».
 - utvikling av felles grunnopplæring
 - arbeide med fagbegrep

Tiltak fra Eikholt som del av NKDB:

- bistå med kliniske utredninger i forbindelse med identifisering av døvblindhet
- sikre kunnskapsbasert praksis ved at ny kunnskap som utvikles implementeres i brukertjenester
- formidle ny kunnskap om døvblindhet til andre som yter tjenester til personer med døvblindhet
- utvikle metoder og verktøy for måling/kvantifisering av funksjonell hørsel, syn og kommunikasjon
- bidra med ressurser i utviklingen av grunnopplæring

Bodø: *Bodø*

Helse Nord RHF *8/1-2026*

Marit Lind
.....
Marit Lind
administrerende direktør

Drammen: 8. desember 2025

Eikholt nasjonalt ressurscenter for døvblinde

Roar Meland
.....
Roar Meland
administrerende direktør

Vedlegg: Bemanningsplan

AM

Bemanningsplan for Eikholt

Stillingsbetegnelse	Årsverk 2025	Årsverk 2026	Antall personer
Ledelse	2,4	2,4	3
Administrasjon (sekretær, økonomi/personal, administrasjonskonsulent)	1,55	1,55	3
Psykologer	0	0	0
Psykologer med spesialisering	0	0	0
Rådgivere/seniorrådgivere ⁷	3,7	3,7	7
Forskningsleder og forskere	2,5	2,8	4
IKT	1,1	1,1	4
Drift (vaktmester, kokk, kjøkkenassistent m.m.)	1,2	1,2	6
Miljøarbeider(e)	0,1	0,1	2
Audiograf(er)	1,3	1,3	2
Legespesialist	0	0	0
Optiker(e)	0,4	0,4	1
Sum bemanning NKDB	14,25	14,55	32

⁷ Gruppen rådgivere omfatter blant annet synspedagoger, vernepleiere, ergoterapeuter, pedagoger, spesialpedagoger, tegnspråktolkere, sosionomer og kommunikasjonsmedarbeidere.

